

A

ARCHIV
KANCELÁŘE PREZIDENTA REPUBLIKY

č. inv. 893

PRESIDENT T. G. MASARYK
D 8500/37

1920: D 3886 1927: D 1674, 1867, 2524, 2597, 2668, 2793, 2865,
2928, 2932, 3224, A 519, D 3271, K 1554, D 3563, P 349, D 4369, K 1765,
D 4548, 4596, 4597, 4621, 4622, 4634, P 477, 480, 486, 487, 488, 497,
D 4864, 4899, 5089, 5112, 5150, 5179, A 1095, P 611, 612, D 5824, 5851,
6152, P 661, 665, 666, D 6948 1922: D 810, P 16, 17, D 334, 392, 410,
535, 729, P 43, D 448, 922, 1354, 1686, 2525, 2557, P 394, D 3115
1934: D 1219, 2462, 2913, 8134, 3405, 3554, 3578, 3466, 3891, 3943, 3976,
4107, 4224, 4244, 4382, 4396, 4409, 4422, 4444, 4445, 4446, 4506, 4526,
4546, 4560, D 401, A 605, D 4634, 4667, 4669, 4883, 4401, 4419, 4456, 4469,
4742, 4815, 4819, 4848, 4842, 4900, 5020, 5261, 5630, 5879, 4020, P 903, 987,
1036, 1037 1935: D 4, 9301, P 36, 37, 38, 40, 49, 50, 51, 52, 57, 66, 84,
85, 99, D 1099, 1182, 1183, 1184, P 332, 387, 399, 401, 402, 422, 423, 457, 465,
469, 497, 498, P 525, 543, P 548

Volba T. G. Masaryka prezidentem republiky.

V celé republice na oslavu státních událostí
C e r e m o n i e l
vyhlášených v ústavním zákoně č. 100/1960 Sb.

Na republikánské vlajce prezident
při skládání slibu na ústavu pana presidenta
ve republice v Národním Shromáždění.

ARCHIV
KPR

C e r e m o n i e l

při skládání slibu na ústavu pana presidenta republiky v Národním shromáždění
/ r. 1920 /.

II. den. 27. května. Společná schůze obou sněmoven v Rudolfinu.

Volba presidenta a skládání slibu.

Schůze zahájí se v 11 hodin dopol. a vykoná volba presidenta.

Po volbě předseda přeručí schůzi a jak předseda Národního shromáždění, tak předseda senátu v průvodu min. předsedy odeberou se k panu presidentovi požádat jej, aby přišel do sněmovny /Rudolfina/ a složil slib na ústavu.

Odejedou: předsedové poslanecké sněmovny a senátu v autu prvním,

min. předseda v autu druhém na hrad ulicí Křižovnickou, po Karlovu mostě a ulicí Nerudovou / Cesta druhá je té chvíle nesjízdná /.

Ulice budou vyprázdněny a podél bude špalír dílem vojenský, dílem sokolský. Pořadatelé budou členové tělocvičných jednotek sokolských.

Na hradě v předsíni očekává pány obřadník a uvede je trůnním sálem k panu presidentovi, který je přijme ve své pracovně. / Schodiště hlavní okrášleno květinami /..

Po té odebere se pan president /asi ve 1/4 - 1/2 1/ do sněmovny v tomto průvodu:

/auto policejní/ 1. Polic. ředitel, asi 500 m napřed
/ a. kanceláře/ 2. Obřadník a přednosta voj. kanc.
/ a. kancléřovo/ 3. kancléř a první úředník k.p.r.

Četa jízdního sokolstva.

/a. presidentovo/ 4. pan president a předseda N. shr.
/a. předseda N. S./ 5. předseda senátu a předs. minister.
/a. předs. min./ 6. šef min. pres. a parlam. ref. min. pres.
Četa jízdního sokola

Průvod jede: Od hlavního schodiště hradního prvním dvorem ulicí Nerudovou, náměstí Malostranským, Mosteckou ulicí, po mostě ke Křižovníkům a Křižovnickou ulicí k Rudolfinu tak, aby auta při příjezdu k Rudolfinu byla obrácena k řece.

U Rudolfina bude státí čestná vojenská setnina.

Jakmile pan president se objeví na náměstí před Rudolfinem, zazní fanfáry. U vchodu do Rudolfina očekává pana presidenta tajemník sněmovny poslanecké, rada Dr. Říha.

Pan president odebere se do sněmovny v tomto průvodu: 1/. tajemník poslanecké sněmovny - obřadník, 2/. přednosta vojenské kanceláře s prvním úřed. civil. 3/. kancléř. 4/. pan president a předseda N.S., 5/. předseda senátu a min. předseda, 6/. šef min. presidia a parlamentní referent.

Místa, jež zaujmou, budou stanovena ve čtvrtek 20. t. m. ve sněmovně samé.

Předseda N.S. zahájí schůzi a pozve pana presidenta, aby složil slib na ústavu. Pan president tak učiní slovy:

V téže chvíli bude dáno venku znamení a na hradbách bude vypáleno 28 ran dělových a zahlaholí zvony pražských kostelů. Hudba venku hraje hymny.

Pan president po té odebere se v tomtéž průvodu ze sněmovny, tajemník sněmovny provází jej až k východu z budovy.

Odjezd děje se v tomto pořádku: / Auto jsou od řeky odvrácena/.

1/. Policejní ředitel / auto policejní/

2/. Četa sokolů .

3/. Pan president a předseda N.S. / a. presidentovo/

4/. předseda senátu a min. předseda / a. předs. N.S. /

5/. kancléř a první civ. úředník k. p. r. / a. kancléř. /

6/. šef min. presidia a parl. ref. / a. min. předs. /

7/. šef voj. kanc. pres. rep. a obřadník / a. kanceláře /

Četa sokolů.

Touže cestou, kterou přijeli.

Úhor pánů: Žaket a tvrdý klobouk / redingote
a cylindr / dámy v ložích úbor společanský /.

V celé republice na budovách státních budou
vyvěšeny dopoledne až do 2. hodin odpoledne prapory.

Na Rudolfině vztyčena vlajka presidentská
/ bude-li do té doby hotova / a pokud president dlí
ve sněmovně / a vlajky státní.

Diplomatický sbor pozve presidium minister-
ské rady. Diplomaté, kteří po složení slibu budou
gratulovati panu presidentovi, pojedou hned po slože-
ní slibu na Hrad, ale nikoliv před průvodem presiden-
tovým, aniž přímo za ním, aby netvořili součást prů-
vodu presidentova.

Autá buďtež po možnosti otevřena.

Podmínečně:

Raut pro členy poslancecké sněmovny a senátu.
Hostina pro předsednictva obou sněmoven a
klubů.-

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA

(PRAŽSKÉ NOVINY.)

Jednotlivá čísla prodávají se ve všech prodejnách ve všední dny i v neděli za 12 haléřů. Předplatci se: V Praze: měsíčně s donáškou do domu 3 K 50 h, poštou pro tuzemsko 3 K 80 h, pro cizozemsko 6 K 30 h. — Inseráty přijímá správa novin jakož i všechny inserční kanceláře a prodejny novin. — Redakce jest na Malé Straně, Karmelitká ulice 6, II. patro. — Správa a výprava Karmelitká ulice 6. Telefon: redakce č. 3374 — správa č. 3374 b). — Inserční sazby: jednosloupečná petičová řádka K 1-50, „Zasláno“ jednosloupečná řádka K 4—, reklamní řádka uvnitř neb na konci redakčního textu K 6—. Na sazbu tabelární neb číslicovou 50procentní přírůstek.

Volba presidenta Republiky a jeho slib.

V Praze, dne 27. května.

Již z rána hromadily se davy obecnstva před budovou poslanecké sněmovny, aby shlédly celým národem milovaného vůdce národa presidenta T. G. Masaryka, až pojedle po vykonané volbě do Národního shromáždění vykonají slib, a daly při té příležitosti na jevo celou tu lásku veškerého lidu k tomu, kdo přinesl mu svobodu.

Prostranství před sněmovnou plnilo se brzy obecnstvem, které obklopilo park před budovou, dbajíc vzorně pokynů sokolských pořadatelů. Od bývalého Rudolína až k hradu stál špalír Sokolů tělocvičných jednot. Kolem 10. hodiny přichází čestná setnina sibiřských, která zaujímá místo před schodištěm, stranou pak staví se v pravém úhlu četa Dělnické tělocvičné jednoty, na druhé straně četa Sokolstva s praporem. Průčelí sněmovny vyzdobeno jest prapory a státními vlajkami. Vchod a schodiště jest dekorováno stromky a květinovou výzdobou.

Pomalou sjiždějí se hosté, cizí diplomaté a hodnostáři, přicházejí poslanci a senátoři. A také nebe jest příznivé a osvětluje budovu slunečními paprsky.

Zasedací síň jest příznubena společné schůzi Národního shromáždění. Před lavicemi i za nimi postaveny jsou židle pro senátory. Předsednictvo ovroubeno jest palmovou výzdobou na ochozu u varhan. Záhy přicházejí poslanci a senátoři, v černých oblecích, vyzdobení podobně jako včera květinovými odznaky. Brzy vypadá to v zasedací síni jako v úle, viděti jest hemžení, přecházení, směšící hlav a rukou. Mezi posledními přicházejí ještě českoslovenští katolíci lidovci, kteří ještě dopoledne konali poradu o volbě presidenta, jejímž výsledkem bylo usnesení účastnit se volby a voliti T. G. Masaryka. Ale schůzi, jejíž počátek byl určen na 11. hodinu, nebylo lze v ustanovený čas zahájit; nebyli přítomni němečtí sociální demokraté, kteří se rovněž radili o volbě presidenta, a vzhledem k tomu, že porada ta se protáhla skoro až do půl dvanácté, dá se souditi, že byly rozpory v názoru na taktiku při dnešní schůzi. Konečně však i oni přicházejí, a Národní shromáždění zaujímá zvolna místa.

Galerie pro obecnstvo jest plna. Vidíme tam také anglické žurnalisty, kteří se zájmem přihlížejí zajímavému obrazu. V cizineckých ložích vidíme generála Pellé, generálního inspektora a diplomatické zástupce všech spojeneckých států s paními.

Všechna světla byla rozžehnta a v 11 hodin 40 minut zaznívá zvonec předsedův.

Zákon o volbě presidenta Republiky stanoví, že volba může se platně konati za přítomnosti nadpoloviční většiny členů poslanecké sněmovny i senátu. Proto předsesda Tomásek zjistil nejprve presenci dle presenčních listin a konstatoval, že schůze je schopna se usnášeti.

Na to bylo ihned přikročeno k volbě presidenta Republiky, kterou bylo vykonati dle zákona hlasovacími listky. A tu německé nacionální strany nemohly si odpustiti „manifestaci“. Hned při zahájení formalit ozvaly se německé výkřiky žádající čtení v řeči německé a volání: „Wir verstehen nicht“. Němci chtěli dnes vykřiknouti do celého světa, že jsou potlačováni, a proto skutečně slyšeli jsme dnes vydatné orgány některých poslanců. Senátoři zachovali celkem klid.

Volba konala se tak, že poslanci a senátoři byli voláni dle jmen a odevzdávali své listky do urny. Dva skrutátoři vyvolávali střídavě jména poslanců, při čemž křestní jména byla čtena česky. A hned při jmeně prvního poslance německého protestoval vyvolaný proti „komolení jména“. Exempla trahunt. Následovaly další výkřiky a protesty. Němci opravovali křestní jména česká na německá, jeden volal: „Ich bin ein deutscher Franz“, jiný křičel, že byl křtěn německy, jiný zase volal, že mu mohou vzít svobodu, ale jméno nikoli, jiný tluče pěstí do lavice dával na jevo své rozhořčení přísny voláním: „Ich verbiete mir das“ (Zakazuji si to) a pod. Když pak některá jména zněla stejně v češtině jako v němčině, vyslovovali dotyční své podivení nad tím, že pro ně není v češtině výrazu. Maďarů jest ve sněmovně šest, největší hluk však vycházel z jejich řad. Avšak pouze jediný pronesl svůj protest maďarsky, ostatní křičeli německy. Zejména posl. Tobler, který už včera uplatňoval svůj orgán, neustále volal německy, když pak odevzdával hlasovací lístek, zvolal: „Es lebe das Selbstbestimmungsrecht“ (Ať žije sebeurčení!) Provázen potleskem německých nacionalů vrátil se od urny a ukláněl se těm, kdož mu tleskali. Dr. Lodgman odevzdal svůj lístek za volání „Hoch“ a „Heil“ německých nacionalů. Dlužno podotknouti, že němečtí sociální demokraté se těchto projevů neúčastnili, naopak několikrát jsme spatřili, jak snaží se mírniti. Na české straně zůstaly německé výkřiky bez povšimnutí a také předsesda Tomásek nevěnoval jim pozornosti.

Konečně bylo hlasování skončeno a prováděno skrutinium, které zabralo delší dobu. Když pak výsledek byl podán předsedovi a ten zazvonil, nastalo ticho. Za všeobecného napětí oznamuje předsesda, že bylo odevzdáno 411 platných hlasů. Třipětinová většina platných hlasů, které vyžaduje volba presidenta, činila tedy 247 hlasů. Předsesda oznamuje, že dr. T. G. Masaryk dostal 284 hlasy, načež na českých lavicích propukl bouřlivý dlouhotrvající potlesk. Dr. Naegle dostal 61 hlasů (zřejmě německých nacionalních stran a Maďarů), 60 listků bylo prázdných (německých sociálních demokratů) a ostatní hlasy byly roztrženy. V důsledku toho prohlásuje předsesda Tomásek, že presidentem Republiky byl zvolen dr. Tomáš Garrigue Masaryk. Všichni čeští poslanci a senátoři povstávají, podobně jako obecnstvo v ložích a na galerii. Zaznívá hromový neutuchající potlesk a volání slávy. Dlouho zní a neustává.

Konečně prohlašuje předsesda schůzi za přerušenu a žádá ještě ministerského předsesdu a předsesdu senátu, aby se s ním odebrali na Hrad k presidentu Republiky. V tom okamžiku povstává dr. Lodgman a ohlašuje dotaz. Předsesda Tomásek však odchází a většina přítomných opouští svá místa. To však vzbudilo nehorázný odpor na lavicích německých nacionalů, kteří buší do lavic a volají „Hanba“, „Fuj“, „To je vaše svoboda a demokracie!“ Kolemjdoucí poslanec Toužil zastavil se u jednoho takto pokřikujícího poslance a pravil mu: „Vy jste ti praví demokraté!“ Oslovený, který před chvílí nechtěl rozuměti česky, tentokrát porozuměl a rozhořleně posl. Toužilovi odpovídal.

Scéna ta byla úplně zbytečná. Nehledě k tomu, že dr. Lodgman hlásil se k dotazu až po tom, kdy předsesda Tomásek prohlásil, že schůzi přerušuje, nebylo by lze vyhověti jeho žádosti už prostě z toho důvodu, že jednacím řád, který byl rozdán tiskem všem poslancům, stanoví, že dotazy nutno podati písemně. Toho dr. Lodg-

man neučinil. Proto možno s klidem vyslechnouti německé výkřiky.

Zatím odebrali se předsesdové obou sněmoven k presidentu Republiky, aby mu oznámili výsledek volby. Po půl hodině vrátili se s presidentem Republiky, kterého členové N. S. očekávali na svých místech. Při prvním kroku presidentově do sálu zaznívá bouřlivé volání slávy s českých lavic. Všichni českoslovenští poslanci povstávají. Němci však z části zůstávají sedět. Sociální demokraté němečtí rovněž povstali, až se jinak ovací nesúčastnili. Ale v ostatních řadách německých lze pozorovati jisté rozpaky. Agrárníci a křesťanští sociálové z části povstávají, až jejich nacionální kolegové vyběžejí, aby seděli. Galerie přímo jásá a kdo si tam počíná nejmáďšeněji, jsou angličtí žurnalisté.

President Masaryk svým vrozeným vážným a prostým způsobem ubírá se na své místo pod předsednickým stolkem. Jeho šedá hlava a bílá vesta jeho kabátu odráží se výrazně od pozadí. Potlesk a volání slávy stále burácí síní — a president vážně stojí pohlížeje občas do řad poslanců a senátorů. Co v jeho mysli teď je, neví se z jeho rysů vyčísti. Stojí prostě a klidně a národ mu jásá vstříc.

Konečně může předsesda schůzi zahájit. V tom okamžiku povstal dr. Lodgman a zvolal: „Die deutschen Kolonisten und Immigranten verlassen das Haus!“ („Němečtí kolonisté a přistěhoválci opouštějí dům.“) Jeho stoupenci odcházejí, ostatní však jim nevěnují pozornosti a předsesda Tomásek oslovuje presidenta. Reč jeho šla již ze srdce a šla ze srdce také všem těm, kdož přivítali presidenta potleskem. Pravil-li předsesda Tomásek, že touto volbou se stalo, co národ svojí duší již dávno učinil, pak nejen že to hnulo myslí všech přítomných členů toho národa, ale i lid venku, který jásal presidentu Republiky, stvrdil slova ta mlouvou jasnou. A pravil-li předsesda Tomásek, že čekal to od nás celý vzdělaný svět, pak ti, kdož cizimu ve sněmovně představovali, dali potvrzení další. A potlesk, který co chvíli předsesdu přerušoval, byl také svědecktím.

Když pak předsesda Tomásek požádal presidenta, aby vykonal slib a president po přečtení formule pronesl slůvko: „Slibuji“, propukla sněmovna v opětovné ovace. Předsesda Tomásek první pak blahopřál presidentovi a ještě za jeho řeči vykonal gratulaci předsesda vlády. Předsesda skončil slovy: „Buďte nám dlouho, dlouho zdrav!“ A nové volání slávy zabouřilo domem, provázejíc presidenta Republiky při jeho odchodu.

Když postava presidentova mizela ve dveřích, zazněl z ticha zpěv hymny: „Kde domov můj?“ Znenáhla mohutněl a nesl se za presidentem. Dozněl a zvuky hymny „Nad Tatrou sa blýská“ ozvaly se mu v západě. Když socialisté ještě zapěli „Rudý prapor“, rozešla se sněmovna v krásné, vlahé náladě.

Společná schůze poslanecké sněmovny a senátu.

V zasedací síni přítomni jsou členové obou sněmoven takřka v plném počtu. Lože diplomatů, zvaných osobností, jakož i galerie jsou naplněny do posledního místa. Kromě dra Beneše dostavili se všichni členové vlády.

Po pravé straně tribuny předsednické zaujalo místo předsednictvo senátu předsesda dr. Cyril Horáček s místopředsedou drem Soukupem a Klofáčem, po levé straně místopředsedové posla-

